

قانون ساماندهی پرنده های هدایت پذیر از دور (پهپاد) غیرنظامی

مصوب ۱۴۰۴/۷/۶

آخرین ویرایش این قانون را از اینجا در پایگاه خبری اخت‌بار ببینید

ماده ۱- در این قانون، اصطلاحات زیر دارای معانی مشروح زیر است:

۱- **پهپاد غیرنظامی:** هرگونه وسیله پرنده بدون سرنشین هدایت پذیر از دور یا خودکار (برنامه ریزی شده) که دارای کاربرد غیرنظامی است و مصادیق آن بر مبنای امکان پایش، مراقبت، رهگیری و مهار فنی به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در کارگروه موضوع تبصره ماده (۳) این قانون تعیین می‌شود.

۲- **سازمان:** سازمان هواپیمایی کشوری

۳- **مالک:** شخص حقیقی یا حقوقی که سند رسمی مالکیت پهپاد غیرنظامی با رعایت مفاد این قانون به نام وی صادر شده است.

۴- **بهره‌بردار:** اشخاص حقیقی یا حقوقی که برای به کارگیری پهپاد غیرنظامی و ارائه خدمات پروازی از سازمان مجوز بهره‌برداری دریافت کرده‌اند.

۵- **عملیات پروازی:** به مجموعه اقدامات و فرایندهای اجرائی که قبل، حین و بعد از یک پرواز انجام می‌گیرد گفته می‌شود که شامل برنامه‌ریزی، پیش‌بینی، اخذ مجوزهای لازم، برآوردها و محاسبات و اجرای پرواز و سپس اقدامات پس از پرواز است.

۶- **بهره‌برداری:** عبارت است از هرگونه مجاز از پهپادهای غیرنظامی برابر با مفاد این قانون.

۷- **کاربر:** شخص دارای گواهینامه معتبر که هدایت پهپاد را بر عهده دارد خواه مالک باشد یا نباشد.

۸- **کارگروه:** کارگروه موضوع تبصره ماده (۳) این قانون

ماده ۲- نحوه تأمین، نظارت، بهره‌برداری، کاربری، عملیات، هدایت و سایر امور مربوط به پهپادهای مورد استفاده وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به موجب دستورالعملی خواهد بود که توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارت اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و به تصویب شورای عالی امنیت ملی می‌رسد.

ماده ۳- شورای امنیت کشور سیاست‌گذاری اجرائی، هماهنگی و نظارت بر حسن رای این قانون را از طریق کارگروه برعهده دارد.

تبصره- کارگروه پهپادهای غیرنظامی با ریاست دبیر شورای امنیت کشور و با عضویت نمایندگان ستاد کل نیروهای مسلح، وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، صنعت، معدن و تجارت، اطلاعات کشور، ارتباطات و فناوری اطلاعات و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران، قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء (ص) و قرارگاه ثارالله (ع) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (در موضوعات مرتبط با استان‌های تهران و البرز) در چهارچوب وظایف و اختیارات مقرر در این قانون تشکیل می‌شود.

ماده ۴- صدور مجوز ساخت و تولید انواع پهپاد غیرنظامی با رعایت ضوابط استقرار زیست محیطی مطابق [قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۶](#) با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، پس از تأیید عدم سوءپیشینه کیفری مؤثر توسط قوه قضائیه و استعلام امنیتی از وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و پس از اخذ تأییدیه ملاحظات دفاعی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام می‌شود.

تبصره ۱- صدور پروانه فعالیت انواع پهپاد غیرنظامی شامل آموزش، تعمیرات، بهره‌برداری و صدور گواهینامه کاربر هدایت کننده پهپادهای غیرنظامی پس از تأیید عدم سوءپیشینه کیفری مؤثر توسط قوه قضائیه و استعلام امنیتی از وزارت اطلاعات و سازمان

اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و پس از اخذ تأییدیه ملاحظات دفاعی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، بر عهده سازمان است.

تبصره ۲- معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری موظف است با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی نسبت به حمایت از بومی سازی و انتقال فناوری‌های نوین در تولید پهپادهای غیرنظامی اقدام نموده و با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازوکار لازم برای تبادل دانش طراحی و تولید پهپاد میان بخش نظامی و غیرنظامی و شرکت‌های دانش بنیان را طراحی و پیاده سازی نماید.

تبصره ۳- با پیشنهاد سازمان، شاخص‌های سلامت کاربر هدایت کننده پهپاد غیرنظامی، سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، به تصویب کارگروه می‌رسد. بررسی شرایط جسمی و روانی اشخاص حقیقی توسط پزشک مورد وثوق و امین سازمان برای طی دوره‌های آموزشی در آموزشگاه‌های دارای مجوز از سازمان برای صدور گواهینامه الزامی است.

تبصره ۴- ساخت و تولید پهپاد بدون مجوزهای موضوع این ماده جرم بوده و مرتکب، مستوجب حبس و جزای نقدی درجه سه موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی می‌باشد.

تبصره ۵- معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری موظف است با همکاری سازمان و وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازوکار صادرات محصولات و خدمات توسعه یافته صنعت پهپادی غیرنظامی و همچنین روند صدور مجوز لازم و سازوکار تسهیل صادرات را با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تدوین کند و ظرف سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون با رعایت قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲/۷/۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی به تصویب کارگروه برساند.

ماده ۵- واردات پهپاد غیرنظامی و قطعات مربوط به آن با رعایت تبصره (۱) ماده (۱۶) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب با اصلاحات و الحاقات بعدی به جز در مواردی که مشابه داخلی نداشته و یا تولید داخل نیاز کشور را تأمین نمی‌کند و یا توسعه تولید دانش بنیان در داخل مستلزم واردات نمونه محصول نهایی می‌باشد، ممنوع است. در موارد مذکور نیز واردات صرفاً پس از اخذ استعلام عدم سوءپیشینه کیفری موثر از قوه قضاییه و استعلام امنیتی از وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، تأیید ملاحظات دفاعی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و انطباق با معیارها و ضوابط ایمنی، با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است. مرتکب علاوه بر مصادره کالا متناسب با میزان جرم به یکی از مجازات‌های درجه سه یا چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی به تشخیص قاضی محکوم می‌شود.

ماده ۶- سند رسمی مالکیت پهپادهای غیرنظامی مشتمل بر شماره شناسایی یکتا، مشخصات فنی اعم از رنگ، بدنه، موتور، تجهیزات جانبی و مشخصات هویتی مالک و نوع کاربری است. صدور سند رسمی مالکیت و تعیین شماره شناسایی یکتا پس از تأیید مشخصات فنی و نوع کاربری توسط سازمان بر اساس اطلاعات بارگذاری شده در سامانه سازمان، با رعایت مصادیق مصوب کارگروه بر عهده فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران است.

تبصره- تعرفه هزینه‌های صدور سند مالکیت و سایر مجوزهای موضوع این قانون با پیشنهاد کارگروه از طریق وزارت کشور و پس از تأیید هیأت وزیران با درج در بودجه سنواتی به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

ماده ۷- هرگونه تغییر در مشخصات فنی اعم از رنگ، بدنه، موتور و نوع کاربری و نصب تجهیزات جانبی در پهپادهای غیرنظامی صرفاً با کسب اجازه از فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و درج در سند جدید با رعایت فرایند موضوع ماده (۶) این قانون امکان پذیر است؛ در غیر این صورت مشمول مجازات مقرر در ماده (۱۲) این قانون می‌باشد.

ماده ۸- بهره‌برداری از پهپادهای غیرنظامی و انجام عملیات پروازی صرفاً توسط اشخاص حقوقی و حقیقی دارای مجوز بهره‌برداری و به وسیله پهپاد دارای سند رسمی مالکیت و کاربر دارای گواهینامه معتبر و ثبت و تأیید اطلاعات طرح پروازی در سامانه مربوط مجاز است.

تبصره ۱- شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران مکلف است، سامانه ثبت و تأیید اطلاعات طرح پروازی مشتمل بر اطلاعات موضوع هر پرواز از جمله زمان و محدوده پرواز را ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا این قانون با امکان دسترسی برخط

مراجع امنیتی و پدافند یکپارچه، راه اندازی نماید. بهره‌برداری از پهپادهای غیرنظامی و انجام عملیات پرواز بدون ثبت و تأیید اطلاعات طرح پرواز، ممنوع است.

تبصره ۲- عملیات پروازی پهپادهای غیرنظامی در استان‌های تهران و البرز با مجوز قرارگاه ثارالله (ع) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی انجام می‌گیرد.

تبصره ۳- به منظور یکپارچه سازی مدیریت مجوزهای پهپادهای غیرنظامی، سازمان مکلف است ظرف شش‌ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به ارتقا و تکمیل درگاه مجوزهای موضوع این قانون با مجوز نهادهای نظامی و امنیتی اقدام نماید.

تبصره ۴- در خصوص پهپادهای خدماتی، به جهت خدمات‌دهی مناسب، با کیفیت و نظام‌مند، بهره‌برداری خدماتی از پهپادهای غیرنظامی صرفاً توسط اشخاص حقیقی و شرکت‌های حقوقی دارای مجوز و صلاحیت حرفه‌ای مجاز است و ملزم به نگه داری کلیه اطلاعات پروازی و ارائه آنها در صورت درخواست مراجع ذی‌صلاح می‌باشند.

تبصره ۵- کارگروه موضوع تبصره ماده (۳) این قانون ظرف سه‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، سازوکار اجرائی نظارت و مراقبت از محدوده‌های پروازی پهپادهای موضوع این قانون را تعیین می‌نماید.

ماده ۹- وزارت ورزش و جوانان مکلف است با رعایت قانون تعیین حریم حفاظتی- امنیتی اماکن و تأسیسات کشور مصوب ۱۳۹۳/۵/۱۹ و پس از اخذ تأیید سازمان، نسبت به تعیین مناطق مناسب برای بهره‌برداری پهپاد تفریحی - ورزشی اقدام نماید.

ماده ۱۰- ستاد کل نیروهای مسلح مکلف است از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ظرف سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به سیاست‌گذاری اجرائی و طراحی و تولید سامانه‌های رهگیری و مهار (کنترل) و سامانه دریافت داده پهپاد غیرنظامی اعم از تولیدی و وارداتی اقدام نماید.

ماده ۱۱- انجام عملیات داده‌برداری به وسیله پهپاد غیرنظامی به منظور اخذ و برداشت اطلاعات مکانی و از جمله نقشه‌برداری تصویرسنجی (فتوگرامتری) هوایی، فیزیک زمین (ژئوفیزیک) هوایی، پرتوسنجی (رادئومتری)، مغناطیس‌سنجی، پایش طیف، گرانی‌سنجی، نور (لیزر) سنجی و مادون قرمز در مناطق مرزی و سایر مناطق بر اساس تدابیر و مصوبات ستاد کل نیروهای مسلح و با مجوز امنیتی سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح تحت نظارت ستاد کل نیروهای مسلح، امکان‌پذیر است.

ماده ۱۲- هر نوع معامله یا واگذاری حق بهره‌برداری، توزیع، حمل و نگهداری پهپاد غیرنظامی بدون سند رسمی مالکیت ممنوع است. مرتکب علاوه بر مصادره کالا به حبس و جزای نقدی درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

تبصره ۱- اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پهپاد غیرنظامی فاقد سند رسمی مالکیت قبل از تصویب این قانون موظفند ظرف سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این رسمی این قانون، نسبت به درخواست سند رسمی مالکیت اقدام نمایند و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف سه‌ماه به درخواست رسیدگی نماید. پس از اتمام مهلت تعیین شده، دارندگان پهپادهای فاقد سند رسمی مالکیت مشمول جرائم و مجازات‌های این ماده می‌شوند. در صورتی که احراز شود دارنده پهپاد غیرنظامی به دلیل معاذیر قانونی یا شرعی، نسبت به درخواست سند رسمی مالکیت در مهلت سه‌ماهه مذکور اقدام نکرده است، مدت زمان معذوریت به مهلت مصرح در این تبصره اضافه می‌شود.

تبصره ۲- در صورت عدم صلاحیت شخص دارنده پهپاد غیرنظامی نسبت به شرایط مذکور در تبصره (۱) ماده (۴) این قانون برای دریافت سند رسمی مالکیت، شخص دارنده موظف است آن را به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تحویل دهد. این وزارتخانه مکلف است با اخذ نظر کارشناس رسمی دادگستری، بهای آن را در اولین فرصت ممکن و حداکثر تا سه‌ماه به مالک قانونی پرداخت کند. در صورت اعتراض به نظر کارشناسی، موضوع با رعایت اصول و مقررات مربوط به محرمانگی و با هزینه متقاضی به هیأت کارشناسان رسمی دادگستری ارجاع می‌شود.

متقاضیانی که در مهلت قانونی نسبت به ثبت درخواست صدور سند مالکیت اقدام نموده‌اند تا زمان ابلاغ نتیجه رسیدگی به درخواست مشمول جرائم و مجازات ماده نمی‌باشند.

افراد فاقد صلاحیت می‌توانند پهپادهای خود را با تأیید وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به افراد صلاحیت‌دار منتقل کنند.

تبصره ۳- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، پرواز هرگونه پهپاد فاقد سند رسمی مالکیت ممنوع است. فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند در صورت درخواست متقاضی تا قبل از صدور سند و تعیین تکلیف تقاضا، مجوز موقت جهت پرواز صادر نماید. فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است سند رسمی مالکیت را مطابق ماده (۶) این قانون صادر نماید. در صورتی که متقاضی صلاحیت دریافت سند مالکیت را نداشته باشد، مطابق تبصره (۲) این ماده عمل می‌شود.

ماده ۱۳- پرواز پهپادهای غیرنظامی، بدون مجوزهای موضوع این قانون در حریم هوایی کشور جرم بوده و مرتکب در مرتبه اول به مصادره کالا و در صورت تکرار، علاوه بر مصادره به حبس و جزای نقدی درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود. ارتکاب این جرم در زمان جنگ یا وضعیت امنیتی مستوجب حداکثر مجازات حبس درجه پنج می‌باشد.

تبصره- تعیین و اعلام وضعیت امنیتی در سطح محلی و در محدوده معین توسط شورای امنیت کشور یا شورای عالی امنیت ملی و در سطح ملی بر عهده شورای عالی امنیت ملی است. در صورت اختلاف در تعیین و اعلام وضعیت امنیتی در سطح محلی و در محدوده معین نظر شورای عالی امنیت ملی ملاک عمل می‌باشد.

ماده ۱۴- در مواردی که پرواز یا هر نوع معامله، تولید، واردات، حمل، نگهداری و توزیع هر نوع پهپاد با هدف کاربری نظامی یا ارتکاب جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی، موضوع فصل اول کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی صورت گرفته باشد، مرتکب به حداکثر مجازات آن جرم محکوم می‌شود.

ماده ۱۵- پرواز غیر مجاز پهپادهای غیرنظامی بر فراز حریم‌های نظامی، انتظامی و امنیتی و دارای رده حفاظتی کشور ممنوع است. مرتکب در صورتی که مشمول مجازات شدیدتری نباشد، به حبس درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

نیروهای مسلح در صورت احراز پرواز جاز مذکور برابر دستورالعمل و طرح‌های ابلاغی ستاد کل نیروهای مسلح، اقدام و علاوه بر توقیف پهپاد، مرتکب را برای طی مراحل قانونی به مراجع قضائی ذی‌صلاح تحویل می‌نمایند.

ماده ۱۶- ضابطان دادگستری مکلفند برابر مفاد این قانون در صورت مشاهده پرواز غیر مجاز پهپاد ضمن تشکیل پرونده، نسبت به توقیف آن و گواهی‌نامه کاربر اقدام و پرونده را در استان‌های تهران و البرز به قرارگاه ثارالله (ع) و در سایر استان‌ها به سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا ادارات اطلاعات برای طی مراحل قانونی و ارسال به مرجع ذی‌صلاح قضائی تحویل دهند.

ماده ۱۷- در صورت مفقودی، سرقت و با وقوع حادثه منجر به انهدام یا عدم قابلیت بهره‌برداری برای پهپاد غیرنظامی، مالک یا بهره‌بردار یا کاربر حسب مورد در صورت عدم وجود عذر موجه قانونی یا شرعی مکلفند مراتب را ظرف بیست و چهار ساعت به رده‌های انتظامی گزارش کنند در هر حال مالک یا بهره‌بردار با کاربر موظف است پس از رفع عذر مراتب فوق را گزارش نماید.

رده‌های انتظامی مکلفند گزارش‌های مفقودی، سرقت و یا وقوع حادثه را بلافاصله به وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام نمایند.

عدم ارائه گزارش بدون عذر موجه قانونی و شرعی توسط مالک یا بهره‌بردار یا کاربر در خصوص این ماده حسب مورد موجب توقیف سند مالکیت و یا مجوز بهره‌برداری حداکثر به مدت شش ماه و مستوجب مجازات درجه هفت یا هشت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی می‌باشد.

در مدت توقیف سند مالکیت یا مجوز بهره‌برداری، هر نوع معامله یا واگذاری حق بهره‌برداری پهپاد ممنوع است.

ماده ۱۸- مالک، بهره‌بردار یا کاربر حسب مورد مسئول ورود و جبران هر گونه خسارت مادی و معنوی از ناحیه پهپاد غیرنظامی به افراد، اموال عمومی و خصوصی و ورود به حریم خصوصی افراد می‌باشد.

ماده ۱۹- کلیه مالکان یا بهره‌برداران یا کاربران حسب مورد قبل از انجام پرواز با پهپاد غیرنظامی، مکلف به تنظیم قرارداد بیمه مسؤلیت مدنی نسبت به اشخاص ثالث با شرکت‌های بیمه‌گر معتبر هستند.

صفحه ۵

تبصره- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است سازوکار اجرای این ماده را برای تصویب در شورای عالی بیمه ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون فراهم کند.

فقط بازنشر رایگان این فایل بدون تغییر در شکل و محتوای آن مجاز است

قالب ۱۴۰۴۱۱۲۱- قاسم پور- ۱۶/۱۲/۱۴۰۴

کتابفروشی حقوقی
دادبازار

پایگاه خبری
اخبار